JAVA-BODE.

NIEUWS- HANDELS- EN ADVERTENTIE-BLAD VOOR NEDERLANDSCH-INDIE.

A°. 1853. **Woensdag 11 Mei.** **N°. 37.**

Prijs per halfjaar voor *Batavia* .... *f* 12.50
» » » » *Java* .... » 15.—
» » » » *Buitenbezittingen* ...... » 17.50
De betaling geschiedt vooruit. — Brieven *franco*.

De JAVA-BODE verschijnt op Woensdag en Zaturdag van elke week, vóór posttijd.

By Koninklijk besluit van 7 November 1841 no. 56, is *F. Th. M. van Maanen*, gewezen kapitein der infanterie bij het leger in Oost-Indie (thans zoutverkoop-pakhuismeester in de residentie Kadoe), die, bij sententie van het hoog-militair-geregtshof van Nederlandsch-Indie, van 28 Februarij 1840, is gecasseerd uit zijne militaire betrekking, eerloos en onbekwaam verklaard om den lande in eenige burgerlijke of militaire charge te kunnen dienen, en veroordeeld tot detentie gedurende twaalf maanden, — voor het vervolg, ontheven van de voormelde sententie en van de gevolgen daaraan verbonden.

EXTRACTEN *uit het register der besluiten van den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indie.*

Buitenzorg, *den* 2den *Mei* 1853. (No. 7.)

(Staatsblad No. 35.)

Gelezen, enz.

Is goedgevonden en verstaan:

Voor Sumatra's Westkust van toepassing te verklaren, het voor Java vastgestelde bij besluit van 11 Maart 1835 n°. 1 (staatsblad n°. 15), met uitzondering van letter *b* van artikel 1 van dat besluit, en mitsdien te bepalen hetgeen volgt:

Eerstelijk:

a. Door de plaatselijke ambtenaren op Sumatra's Westkust zullen zonder eene vooraf bekomene schriftelijke autorisatie van den Gouverneur-Generaal, voortaan geene nieuwe communicatiewegen, hoegenaamd, aangelegd noch oude paden of bijwegen in rijdbaren staat gebragt worden, met uitzondering alleen van die, welke leiden van de reeds bestaande wegen naar koffijtuinen of suiker-, Indigo- en andere fabrieken en niet verder, zullende daartoe anders almede vooraf eene uitdrukkelijke magtiging moeten zijn erlangd, voornamelijk in het geval, dat door den geprojecteerden aanleg twee reeds bestaande wegen met elkander in verbinding zouden worden gebragt;

b. Alle overtredingen van de bovengemelde bepalingen, zullen met de meeste gestrengheid gestraft en de ondernomene werken, des noods, ten koste van de daarin betrokken ambtenaren, in den vorigen staat hersteld worden.

Ten tweede:

Alle voorstellen en verzoeken tot het aanleggen van nieuwe en het verbeteren van bestaande wegen op Sumatra's Westkust zullen worden gesteld in handen van het militair departement, ten einde te worden getoetst aan het beraamde plan van defensie.

Extract, enz.

Accordeert met voorschreven register.
De fung. Algemeene Secretaris,
DE WAAL.

Buitenzorg, *den* 3den *Mei* 1853. (No. 1.)

(*Staatsblad* N. 36.)

Gelezen, enz.

Is goedgevonden en verstaan:

Te bepalen, dat het bij besluit van 12 December 1852 no. 1 gearresteerde *Reglement op het afnemen der examina voor officieren van gezondheid en apothekers in Nederlandsch-Indie, en het daarmede in verband staande stelsel van bevordering* (staatsblad 1852 no. 71), in toepassing zal komen met 1 Julij 1853.

Extract, enz.

Accordeert met voorschreven register.
De fung. Algemeene Secretaris,
DE WAAL.

Buitenzorg *den* 7*den Mei* 1853. (No. 1.)

(*Staatsblad No.* 37.)

Gelet op het besluit van 15 October 1846 n°. 3, bij hetwelk is bepaald, dat bij afwezigheid, belet of ontstentenis van den president van het hoog-geregtshof, diens plaats in de kommissie van revisie, door den vice-president van het hof zal worden vervuld.

Gelezen, enz.

De raad van Nederlandsch-Indië gehoord:

Is goedgevonden en verstaan:

Ten vervolge op het besluit van 15 October 1846 n°. 3, en met wijziging van art. 49 van staatsblad 1831 n°. 71, te bepalen:

Eerstelijk: Dat bij afwezigheid, belet of ontstentenis,

a. van den president van den raad van justitie, het oudst benoemde lid van dien raad diens plaats in de kommissie van revisie tijdelijk inneemt;

b. van den president van de weeskamer, het oudst benoemde lid van die kamer tijdelijk in zijne plaats in de kommissie van revisie optreedt.

Ten tweede: Dat wanneer de kommissie van revisie door afwezigheid, belet of ontstentenis van een der overige leden, of wel, niettegenstaande het bepaalde bij art. 1 van dit besluit, onvoltallig is, de secretaris der kommissie tijdelijk tevens als lid zitting neemt.

Ten derde: Dat, wanneer, niettegenstaande het bepaalde bij art. 1 en 2, onvoltalligheid bestaat, de aanwezige leden der kommissie zich onverwijld wenden tot den Gouverneur-Generaal, met eene voordragt, ten einde voorziening plaats vinde.

Afschrift, enz.

Accordeert met voorschreven register.
De fung. Algemeene Secretaris,
DE WAAL.

Benoemingen.

Civiel Departement.

INGETROKKEN:

De benoeming van *A. M. Bousquet* tot resident van Banda; met vergunning aan denzelven, de betrekking van assistent-resident van Buitenzorg te blijven bekleeden.

GESTELD:

Ter beschikking van den directeur der posterijen, de ambtenaar op wachtgeld *J. S. Crawfurd.*

Militair Departement.

OVERGEPLAATST:

Bij het 12 bataillon infanterie, thans in garnizoen te Samarang, de majoor van het garnizoens-bataillon ter Westkust van Sumatra; pangeran *Soerio Bronto*; met bepaling dat hij à la suite van dat bataillon zal worden gevoerd.

Vendutien.

Op Donderdag 12 Mei, in het lokaal van het kollegie van boedelmeesteren, voor rekening des boedels van wijlen den Chinees *Khoe Tauw*, van eenige lijnwaden, meubilaire en andere goederen meer.

En precies ten 11 ure, voor rekening van wijlen *Ruchma, Mochamat Mesier*, ook genaamd *Hadjie Abdul Hakiem, Ruchima* en *Hasna*: het perceel, gelegen te Klenteng, verponding n°. 3003. Voor rekening van wijlen *Mochamad Tahier Abdulla* een ledig erf, gelegen te Padjagalan, verponding n°. 7096. Idem, idem, n°. 7095.

Op Vrijdag 13 Mei, voor het kommissiehuis van Gebr. *Roselje & Co.*, van diverse negotiegoederen.

En tegen 4 pCt. venduesalaris, eene partij beschadigde lijnwaden, rood en wit garen, enz.

Op Zaturdag 14 Mei, des morgens ten 10 ure, in het locaal der Beurs, voor rekening van het gouvernement, van eene hoeveelheid van 40,000 Mexikaansche dollars, en zulks bij kavelingen van 1000 stuks.

Op Dingsdag 17 Mei, voor het woonhuis van den heer *C. Cristall*, in Gang-Boentoen, door *John Pryce en Co.*, van eenen netten en welgeconserveerden inboedel, en van eene fraaije collectie planten. Op Maandag te voren te zien.

De vendutie te Meester-Cornelis, bij kapitein *von Bose*, is uitgesteld tot Zaturdag 14 Mei aanstaande.

Op Woensdag 18 Mei, voor de pakhuizen van *Pandel en Stiehaus* aan de Groote Rivier, door gebr. *Roselje en Co.*, van diverse negotiegoederen en beschadigde lijnwaden.

Nagelaten Boedels.

De agenten der Samarangsche wees- en boedelkamer te Rembang, roept, bij advertentie van 3 Mei 1853, de debiteuren en krediteuren in den boedel van wijlen den aldaar op 28 Januarij 1853 ab-intestato overleden *P. Meijer* op, om uiterlijk voor Ultimo Julij e. k. betalingen of aangiften te doen.

Vertrekkende Personen.

Majoor *Sassen* en familie.
D. Hartevelt.
J. Keijner.
J. Ruijl.
Kapitein *J. Schneider* en familie,

Aangekomen Vreemdelingen.

Van den 5 tot en met den 9 Mei 1853.

Hotel der Nederlanden. C. F. Numan, van Akyak. — W. E. L. de Vriese, van de reede. — De Haes, van Onrust. — Von Römer, van de reede. — C. de Groot, van Buitenzorg.

Rotterdamsch Hotel. L. Rawack, van Seydny. — A. C. Cohree, van idem. — G. U. Urkahart, van Melbourn, — William Roope, van Victoria. — J. B. Oostes, van idem. — G. S. B. Brodie, van idem. — N. S. Scouller, van Sydney. — Thomas Marten, van Melbourn. — R. A. James, van Sydney. — W. B. Wildney, van idem. — R. W. van Stieglitz en echtgenoot, van Melbourn. — D. S. Stead en echtgenoot, van Victoria. — F. Aspinwald, van Sydney. — C. R. van Stieglitz, en echtgenoot, van Melbourn. — W. Westgarth, van idem. — C. J. White, van Sydney. — Francis Cogan, van idem. — R. Chamberlain, van Melbourn. — Rinny Ranken, van idem. — W. H. Hail, van Sydney. — Mr. R. Fisher, van idem, — W. A. Brijden, van idem. — H. Dauwe, van idem. — G. T. Mathison, van idem. — MacGill, van idem. — Jhr. Meijer, van de reede. — J. P. G. Muller, van de reede. — J. A. L. den Ouden, van idem. — Jhr. W. H. F. van Oordt, van idem. — P. Dibbets, van idem. — Edmond Belcaue, van Nantes. — C. Peraux, van idem. — W. Munford, van Hongkong. — A. E. Campbell van idem.

Hotel Willem II. Boomsma, van Weltevreden. — O. van Belouw, van Tjanjor. — E. de Petit, uit het hospitaal. — E. A. Daendels, van Batavia.

Marine Hotel. P. Vader, van Samarang. — E. Poestkok, van Port Philip.

BATAVIA.

Op den 3den Mei heeft het Hoog-Geregtshof van Nederlandsch-Indië bij sententie van dien dag, vernietigende het vonnis van vrijspraak door den Raad van Justitie te Batavia op 25 Februarij 1853 gewezen in de zaak van *Walter Murray Gibson*, gezagvoerder en *Charles Murray Graham*, stuurman aan boord van den Amerikaanschen schoener The Flirt, die beide personen schuldig verklaard aan ***hoog-verraad*** en veroordeeld tot de straf van Confinement in een tuchthuis voor den tijd van twaalf achtereenvolgende jaren, voorafgegaan door een half uur tentoonstelling onder de galg en opgevolgd door altijddurende verbanning uit *Nederlandsch-Indie*, verklarende hen tevens voor altijd onbekwaam tot het vervullen van waardigheden, ambten, posten en bedieningen en hen veroordeelende tot de betaling van al de kosten van dit regtsgeding.

— Op den 5den dezer werd in de rivier aan het Jaagpad het lijk gevonden van een onbekenden inlander, wiens hals en lendenen met een eind tali doek omwonden waren.

— Het doet ons genoegen, te kunnen vermelden, dat de heeren *T. Graeve* en *A. R. Weys*, de eerstgemelde bestemd om als Lector voor de muzyk, de tweede om by het lager onderwijs op het Instituut te Herwijnen werkzaam te zijn, eindelijk hunne lange reis herwaarts geeindigd, en reeds een begin met hunne lessen gemaakt hebben.

De heer *Graeve*, thans een man van dertig jaren, en Duitscher van geboorte, was nog geene zes jaren oud, toen hij reeds bij zijnen vader, eenen geachten musicus, in de beginselen der toonkunst ingewijd werd. Later had hij het geluk, dat zijn bijzondere aanleg voor dezelve door de vorsten *von Rhede* en *von Lippe-Detmold* opgemerkt, en hij door deze hooge personen in de gelegenheid gesteld werd, om niet alleen, ter erlanging eener meer algemeene beschaving, gedurende vijf jaren een Gymnasium te bezoeken, maar ook het bijzonder onderwijs der beste toonkunstenaars in Duitschland te genieten, de laatste twee jaren bij den hooggevierden violist en componist *L. Spohr* te Hessen-Cassel, als wiens leerling hij voornamelijk aangemerkt moet worden.

De heer *Weys*, bezitter van den tweeden rang voor het lager onderwijs, heeft de uitnemendste getuigenissen van alle bevoegde beoordeelaars en daaronder van verscheidene bijzondere vrienden des directeurs in Nederland, die in de gelegenheid waren, hem en zijn werk van nabij te leeren kennen.

Wij verblijden ons over deze nieuwe aanwinst van een Instituut, welks krachtige ontwikkeling van binnen

---

DE ONGENEESELIJKE SPECULANT. (*vervolg.*)

»Wie, wie . . . moet dan,» vroeg hij na eenig nadenken, »wie moet dan dit pijnlijk en afschuwelijk onderzoek doen? Wie zal er bij tegenwoordig zijn?»

»Docter Parkinson, benevens de heelmeester Humphrey en docter Curtis, de nieuw benoemde geneesheer der levensverzekering-maatschappij.»

»Nu, welaan dan!» sprak hij, zigtbaar verligt en schier blijde; »ik zal daartoe gaarne de hand bieden, en docter Parkinson moet maar doen wat hem goed dunkt.»

Het onderzoek en de lijkschouwing vonden plaats en de uitslag daarvan was de boven allen twijfel verheven zekerheid dat de dood van den knaap, gelijk docter Parkinson had verklaard, alleen door de cholera was veroorzaakt. De levensverzekering-maatschappij talmde intusschen nog met het uitreiken van de verzekerde som, totdat wij haar met eene dagvaarding op het lijf vielen, waarop zij hare hardnekkige weigering opgaf en het geld aan Jesse Andrews uitbetaalde. Maar tot mijne leedwezen moet ik betuigen, dat bij hem de vreugde over zoo spoedig verkregen rijkdom niet in 't minst getemperd werd door de smart om het verlies van een eenig kind.

Ik meldde den heer Archibald Andrews in Indië al wat er was voorgevallen, en ik vroeg hem verdere bevelen aangaande het jaargeld, dat wij tot dusverre aan zijn neef hadden uitbetaald. Natuurlijk moest er een geruimen tijd verloopen eer wij antwoord konden ontvangen, en intusschen stortte Jesse Andrews zich hals over kop in de speculatie, die hij reeds lang had willen ondernemen, en hij verzekerde mij, toen ik hem eenige weken later ontmoette, dat hij op den besten weg was, om zeer spoedig een schatrijk man te zijn. Weldra echter pakten zich wolken te zamen boven dezen schitterenden horizont. De aandeelhouder in de speculatie, op wiens gezwets en onuitputtelijke verbeeldingskracht onze Jesse zich genoeg had verlaten, om hem de vier duizend pond sterling toe te vertrouwen, bleek een zwendelaar en een bedrieger te zijn. En toen vriend Jesse zich eindelijk tot mij wendde om eene dagvaarding en geregtelijke vervolging in te stellen, kwamen wij, helaas! te laat om den plannemaker te laten pakken, daar hij zich reeds met het geld van den goeden Jesse in zijn zak, naar Amerika had ingescheept.

Nu was het natuurlijk voor dezen man, die altoos kasteelen in de lucht bouwde, eene levensvraag, een gunstig antwoord te ontvangen van zijn neef Archibald Andrews, en hij verwachtte dit met het grootste ongeduld. Eindelijk kwam het. Archibald Andrews was korten tijd voor de komst van mijn brief plotseling in Bombay overleden, en had nog een testament in drievoudig afschrift achtergelaten, waarvan een mij was toegezonden. In dezen uitersten wil vermaakte hij geheel zijn vermogen, ongeveer vijf-en-dertig duizend pond sterling in engelsche staatspapieren, op de volgende wijze: vijf duizend pond aan zijn neef Jesse Andrews, ter opvoeding van zijn zoon Archibald, aan welken laatste als het peetkind van den erflater, na 't einde van zijn een-en-twintigste jaar, het overige gedeelte van het vermogen, met de intresten, moest verantwoord worden. In geval echter dat het peetkind mogt sterven, was geheel het vermogen toegedacht aan een meer verwijderden, rijken bloedverwant, zekeren heer Newton en zijn zoon Charles, onder dezelfde voorwaarden, alleen met uitzondering dat deze verpligt waren, aan Jesse Andrews en zijne vrouw eene levenslange jaarrente van zeventig pond sterling te betalen.

Nog op denzelfden avond zond ik twee brieven af; de een aan den heer Newton, die in een naburig graafschap woonde; de ander aan den heer Andrews, die voor eenigen tijd zijn intrek had genomen in een landhuisje in de nabijheid van St. Alban in Hertfordshire. Beide brieven meldden genoemde heeren de aankomst van den oost-indischen post, en den inhoud van de voor hen zoo gewigtige tijding, welke deze voor hen had gebragt. De heer Newton was reeds den anderen morgen vroeg in mijn schrijfvertrek en las het testament met zeer veel welbehagen. Intusschen had hij medelijden met zijn armen neef Jesse, wien het verlies van een eenig kind nog smartelijker moest geweest zijn dan

dagelijks meer zigtbaar is, en de gegronde hoop oplevert, dat het eenmaal in degelijkheid weinige zijns gelijke tellen, en Java tot een der schoonste sieraden strekken zal. Jammer slechts, dat het een weinig te ver in de bergen verdwaald is, en daardoor uiterlijke moeijelijkheden ondervindt, die onoverkomelijk zijn. Doch wij hopen, dat de directeur in zijne pogingen, om de gebouwen naar eene geschiktere plaats over te brengen, slagen, en dat des noods geheel Java mede werken zal, om hem daartoe in staat te stellen.

— In het Chinesche kamp alhier werd het op den 7den dezer, ongeveer ten 9 ure, regt vrolijk. Een twaalftal Papangers, de rust en vredebewaarders van Neêrlandsch Indisch hoofdstad, vonden goed zich op hunne wijze te vermaken. Als in een gelid geschaard doorliepen zij de straten en steegjes van het kamp, fluitende, zingende en tandakkende en zich in de genoegens, welke die ligchamelijke bewegingen voor hen deden geboren worden, door niets latende storen.. De goede, rustlievende Chinesche gemeente was er echter niet erg mede gesticht en noemde dat »*Tjongti-Lang*" (baldadigheid) en wij gelooven dat zij gelijk heeft. Intusschen werden de rijtuigen belemmerd in hunnen gang; de koopkraampjes bliezen hunne lichten uit en de vrouwen maakten zich overal uit de voeten. Maar de ongerustheid, daaruit voortgevloeid, bereikte een hooger toppunt, toen op datzelfde tijdstip de tonton het gewone sein van Amok sloeg. Later bleek het, dat twee andere papangers, wier handelwijze echter niet in verband stond met de vrolijkheid hunner kameraden, bij den steenenbrug op de Zuidervoorrei den chinees *Tan Lannjie* aangevallen en met een scherp wapen eene niet zeer gevaarlijke wond aan de handen toegebragt hadden, waarop het hen is mogen gelukken de vlugt te nemen, met dien gunstigen uitslag voor hen, dat zij tot dusverre persoonlijk onbekend zijn gebleven, even als ook de oorzaak van hunnen aanslag op dien Chinees, die dadelijk naar het stadsverband is overgebragt.

Wij vertrouwen echter dat, ten gevolge dier voorvallen, dien rust en vredebewaarders zoo veel mogelijk zal worden ingescherpt: wat eigenlijk rust en vrede is.

— Bij het ter perse leggen dezer Courant was Z. M. stoomschip *Batavia*, reeds sedert eenige dagen van Singapore met de landmail terug verwacht wordende, aan het opstomen van de reede.

— Men leest in de *Javasche Courant* van heden:

Van Serang wordt, onder dagteekening van den 1sten Mei het volgende gemeld:

In de Welkomst baai, nabij het eiland Oemang (Soemoer) is verongelukt de Engelsche schoener Swallow, komende van Singapore en bestemd naar Port-Philip; de gezaghebber, genaamd *Fordyce*, benevens de eigenaar van het vaartuig *John Reilly*, en vijf man van de equipage, zijn allen bij dit ongeluk omgekomen. Alleen de matroos *Daniel Nielson* heeft zich door zwemmen gered, en is behouden te Tjiringien aangekomen. Van dezen heeft men het berigt van de schipbreuk vernomen, doch nopens den toestand van het verongelukte vaartuig, zijn nog geene nadere bijzonderheden ontvangen. Eenige visschers van Tjiringien zeggen, dat het schip gezonken is, en dat daarvan niets meer boven water is dan de achtersteven.

Men heeft onverwijld bevelen naar Tjiringien gezonden om een meer bepaald onderzoek te doen, naar hetgeen nog van het vaartuig mogt kunnen worden behouden.

— In den *Oostpost* van Soerabaija op Woensdag 4 Mei, No. 19 leest men:

Wij maken hier melding van eene bijzonderheid van hoogen ouderdom. Deze week overleed alhier de weduwe *Olmeijer*, oud 88 jaar. Soerabaya telt nog verscheidene oudgasten, die voor 50 jaren en meer geleden op Java kwamen, en anderen die voor 70 of 80 en meer jaren geleden hier geboren werden. Men vermeent nog steeds in het vaderland, dat het Indisch klimaat zoo verwoestend is. Het vorenstaande diene als verdediging tegen dit vooroordeel.

NEDERLAND.

Nieuwe Diep, 5 Maart. Gisteren avond had een matroos van het schip Oceaan, eergisteren van Batavia hier binnengekomen, het ongeluk, van de loopplank in het water te vallen, ten gevolge waarvan hij oogenblikkelijk verdronk.

Voorts meld het Weekblad van den Helder en het Nieuwe Diep nog een ander ongeluk, hetwelk den 2den Maart aldaar plaats greep:

De beide uit Oost-Indië gekomen schepen Maria Louisa en Oceaan, zegt gemeld blad, geraakten, nabij deze haven, zoo digt bij elkander, dat het want der beide schepen in elkander verward geraakte, waardoor een matroos van eerstgenoemd schip uit de bramra op het schip Oceaan viel, ten gevolge waarvan hij het dijbeen brak; men heeft den ongelukkige naar het marinehospitaal ter verpleging overgebragt.

's Hertogenbosch, 5 Maart. De volgende edele, doch tevens zeer zeldzame, daad van erkentelijkheid achten wij der vermelding overwaardig.

Een voor korten tijd alhier in garnizoen gekomen Officier der infanterie had voor ruim 22 jaren (24 Julij 1830), toen hij nog onderofficier was, het ongeluk, op zijne reis van Delft naar deze stad, van de stoomboot in de maas te vallen, en zoude toen waarschijnlijk in de rivier den dood hebben gevonden, wanneer niet een schippersgezel, met name *C. Sinjoor*, eigen levensgevaar trotserende, den drenkeling nagesprongen en het geluk had gehad, hem behouden aan wal te brengen. Destijds ontving hij van den geredde uit erkentenis, en ter gedachtenis aan zijne menschlievende daad, eene zilveren tabaksdoos, met de belofte, dat, wanneer eenmaal zijn stand en rang hem in betere omstandigheden moggen plaatsen, hij hem niet zou vergeten. De edele man, thans tot kapitein bevorderd, heeft woord gehouden. Want in deze hoedanigheid dezer dagen alhier in garnizoen komende, waar zijn eerste werk was, den redder zijns levens op te zoeken, en tot zijn leedwezen vernemende, dat deze thans door hoogen ouderdom en eene bijgekomen kwaal, ter naauwernood meer in staat was, in zijn onderhoud te voorzien, besloot de geredde terstond, van de hier ter stede bestaande gelegenheid gebruik te maken, om zijnen redder eene plaats in het oudemannen-gesticht te koopen, en alhoewel hiertoe eene belangrijke som vereischt werd, aarzelde hij geen oogenblik, nu het de onbezorgde toekomst van den behouder zijns levens gold. Eere den waardigen man, die door deze schoone daad toont, een edel mensch en waardig officier te zijn!

Men schrijft uit *Groningen*, dd. 3 Maart, het volgende:

Met leedwezen vernemen wij, dat in den nacht van gisteren op heden alhier na eene korte ongesteldheid is overleden de heer *J. Peters*, broeder van de orde van den Nederlandschen Leeuw, hoofd-onderwijzer aan het instituut voor doofstommen te dezer stede. Hij bereikte den ouderdom van 70 jaren, waarvan hij 51 jaren aan genoemde inrigting op hoogstverdienstelijke wijze mogt werkzaam zijn.

ENGELAND.

De *Morning Advertiser* deelt mede dat het adres van de Engelsche dames aan hare zusters in de Vereenigde Staten, betreffende de slavernij, reeds van een half millioen handteekeningen is voorzien. Dit adres moet, gerijk reeds vroeger werd medegedeeld, in handen van mevrouw Harriet Beecher Stowe, de schrijfster van Uncle's Tom Cabin worden gesteld; doch daar deze dame geschreven heeft, dat zij eerst half April tot ons zou komen, heeft men besloten, haar het adres toe te zenden, opdat zij het nog voor haar vertrek van New-York zou ontvangen.

De hertogin van Sutherland heeft verklaard, dat zij haar uitgestrekt hotel ter beschikking van mevrouw Stowe zou stellen, voor zoolang deze dame zich alhier zal ophouden. De graven van Shaftesburij en Carlisle zullen zorgen, dat de beroemde schrijfster te Liverpool op de meest luisterrijke wijze wordt ontvangen.

— De bill van lord John Russell, betreffende de emancipatie van Harer Majesteits onderdanen, die de Joodsche Godsdienst belijden, is op last van het lagerhuis in het licht gegeven. In deze bill wordt voorgesteld om in het eedsformulier, ingeval dit door een Israëliet moet worden uitgesproken, de woorden »op het ware geloof van een Christen" weg te laten; de verdere voorgestelde bepalingen betreffen hoofdzakelijk de uitsluiting der Israëlieten bij de stemming over zaken aangaande de gevestigde kerk.

— Een der correspondenten van de *Newark Daily Advertiser* meldt het volgende: Eene volkomene omwenteling in de middelen der stoomscheepvaart en spoorwagens, is onlangs te weeg gebragt door eene nieuwe uitvinding van dr. *Carosio* te Genua. Hij heeft, zoo zegt men, eenen toestel weten te vervaardigen ter ontbinding van het water door het electro-magnetismus, wordende de alzoo verkregen stoom in de machine gebragt, zonder dat daartoe eenige brandstof noodig is. Zijne uitvinding is door geleerden en ervaren machinisten toegejuicht, en reeds is men begonnen die in haren geheelen omvang wetenschappelijk te onderzoeken en toe te passen.

ZWEDEN.

Berigten van Karlscron, 13 Februarij, deelen het volgende mede:

Op eenen kleinen afstand van Slitoe heeft een vaartuig, dat elf schilderijen van de oudste meesters, die de Keizer van Rusland op de verkooping van wijlen den Maarschalk *Soult* had doen koopen, van Havre naar Petersburg overbragt, schipbreuk geleden. Al die kostbare schilderijen, waaronder zich een van *Murillo* bevindt, zijn echter gered. Men heeft ze ontpakt en in het Stadhuis te Slitoe openlijk ten toon gesteld, werwaarts zich alle liefhebbers uit de omstreken en vooral die van Carlscron begeven, om die meesterstukken te bezigtigen.

RUSLAND.

Van Petersburg, 22 Februarij wordt gemeld:

Heden is de Russische minister van Marine, prins *Mentchikoff* met een talrijk gevolg van daar naar Konstantinopel vertrokken. Hij wordt door den graaf *Dimitri Nesselrode*, den Prins *Labinoff* (schoonzoon van den Generaal *Patkiewski*), den adjudant des Keizers, Prins *Galitzin* en verscheidene marineofficieren vergezeld. Deze zending van den minister is, naar men zegt, met Oostenrijk overeengekomen en zou de strekking hebben om de Ottomanische Porte, ten opzigte harer Christenonderdanen in het algemeen en omtrent de Montenegrijnen in het bijzonder, zachtere behandeling aan te bevelen.

DUITSCHLAND.

Van Wisbaden wordt 21 Februarij gemeld:

Zekere *George Mitaky* van Smirna, zich voor een Griekschen prins uitgevende en door geheel Europa door zijn grof bankspel aan de baden, gelijk ook door zijne bedriegerijen en valsche acten bekend, is gisteren tot 20 jaren openbaren kettingarbeid veroordeeld, en tot schadeloosstelling en proceskosten, voor een bedrog van 19.000 fr. ten nadeele van den bankier *Huyn* te Em[s] bedreven en voor eene poging om ter somma van 200[0] fr. den bankier *Weile* te Wisbaden te bedriegen. De beschuldigde was voor dergelijke misdaden reeds te Parijs, Zurich, Hombourg en Frankfort a/m veroordeeld geweest, in de laatste plaats wegens een bedrog ten nadeele van den bankier *Bethman* gepleegd.

— Eene vereeniging van dames te Weenen koesterde het voornemen om op de Bastei, ter plaatse waar de keizer gewond is, een monument op te rigten, maar zijn hiervan terug gekomen, omdat de doorluchtige bloedverwanten des keizers te kennen hebben gegeven, dat zij dat voornemen zelven wilden ten uitvoer brengen en de kosten daarvan dragen.

— Van Weenen worden, 26 Februarij, eenige bijzonderheden medegedeeld omtrent de straf van den moordenaar des keizers, op dien dag aldaar ten uitvoer gelegd.

De veroordeelde werd des morgens in een open rijtuig, waarin zich een priester, een wapen-sergeant en drie militairen bevonden, naar de strafplaats geleid, alwaar hij ongeveer ten 8 ure aankwam. De troepen stonden reeds in een driedubbel carré op de strafplaats gerangschikt, en de eerste rang werd door het policiekorps, de tweede door de infanterie en de derde door de kurassiers bezet, waarachter zich eene groote menigte aanschouwers bevond. Bij het binnentreden van het eerste carré werd het midden gedeelte van hetzelve verlaten, zelfs de beul trok zich met zijne helpers terug, zoodat dat geheele open vak alleen voor den veroordeelde bestemd bleef, die langzaam tusschen den wapen-sergeant en den priester daarin binnentrad. *Libeny* wierp een blik naar de galg en te gelijker tijd ontsnapte hem een diepen zucht. Hij had een verschrikt, wild voorkomen. Zijne vroegere zwarte haren waren in de laatste acht en veertig uren vergrijsd en stonden regt op; zijne oogen drongen uit hunne kassen en alle zijne leden rilden en beefden. Verscheidene malen zag hij den priester aan, het gebed nazeggende, dat deze hem in de Hongaarsche taal voorhield.

In het midden van het carré gekomen, werd hij van zijne banden bevrijd en de auditeur las hem voor de laatste maal het vonnis voor, waarbij hij tot de doodstraf werd veroordeeld. Gedurende dat voorlezen waren aller oogen op den veroordeelde gevestigd, die bijna alle tegenwoordigheid van geest verloren had.

De wapen-sergeant wendde zich vervolgens tot den bevelvoerenden officier en vroeg hem in de gebruikelijke bewoordingen om genade. De officier antwoordde »hij vinde voor God genade." Op die woorden naderden de beul en zijne helpers, die zich in het eerste carré zoo lang hadden opgehouden. De priester ging voort gebeden op te zeggen en ontnam hem het kruis, dat hij zelf zoo lang vastgehouden had, terwijl de beul hem den overjas uittrok, omdat die den hals bedekte. Vervolgens klom hij, gevolgd door den veroordeelde, de ladder op en toen de laatste reeds in de lucht zweefde, hoorde men hem nog de woorden »Jezus Christus" uitspreken, die onder zijn laatste snikken de reeds verstikte borst ontvloeiden.

Op dat oogenblik verkondigde het luiden der klok van de St. Stephan kerk dat de straf ten uitvoer gelegd.

Het lijk werd na zons-ondergang door den beul en zijne helpers van de galg geligt en op dertig schreden van de strafplaats in een reeds te voren gegraven kuil begraven. Ook bij deze laatste daad dier verschrikkelijke straf was eene groote menigte tegenwoordig.

SPANJE.

Men schrijft van Sivilie 10 Februarij:

Eergisteren keerden twee artisten van onzen schouwburg, de heer *Assoni*, bariton, en de heer *Assan*[...] tenor, na hunne rollen in de opera *Il Comullo* vertolkt te hebben, ongeveer ter middernacht naar hunne

---

dat van de groote erfenis, die hem daardoor ontging. Maar van den anderen kant meende hij dat het hem toegelegde jaargeld voldoende was voor twee personen, zonder huisgezin en zonder vele behoeften.

Geheel anders was het tooneel, toen laat in den avond, en omstreeks den tijd dat ik gewoonlijk mijne werkkamer verliet, Jesse Andrews zoo bleek als een laken, met een gramstorig gezigt en in de hoogste opgewondenheid naar binnen stormde. »Welke gevaarlijke fabeltjes wilt ge mij daar op den mouw spelden!» riep hij reeds op den drempel. »Hoe durft gij het wagen,» voer hij voort in bespottelijke woede, om mij zulke leugentjes wijs te maken! Archy zou rijk wezen! Rijk . . . . rijk . . . . en ik! . . . . Maar 't is een leugen en de satan heeft u de boosaardige gedachte ingegeven, mij wat moois voor te spiegelen om mij gek te maken . . ., om mij stapel gek te maken!»

Het schuim stond den braven man letterlijk op den mond, en ik was zoo ontsteld, dat ik eenige minuten lang mij noch kon bewegen, noch spreken. Eindelijk herstelde ik mij en ik sloot de deur, daar de klerken in de andere kamer alles konden hooren, en ik voerde hem midden in mijn kabinet.

Hij volgde mij werktuigelijk, wierp zich in een stoel en hoorde mij met het wreveligste ongeduld den inhoud van het testament voorlezen.

»Er rust een vloek op mij! De vloek van God daarboven!» schreeuwde hij opspringende toen hij alles had aangehoord. »Het is de zondenschuld der misdaad, die ik pas heb begaan. Domkop, lomperd, smeerlap, die ik was! Ik dacht dat ik het zoo slim had aangelegd en uitgevoerd! Gekskap en schurk die ik was! Want thans, nu mij 't uitzigt wordt gegeven op een groot en eerlijk verkregen vermogen, mag ik er mijne hand niet naar uitstrekken, ofschoon het vermogen niet mij . . . . O, God! het zal ons beiden het leven kosten, mijne vrouw en mij, ofschoon op mij al de schuld rust van die duivelsche praktijken!»

Deze uitbarsting zijner woede scheen hem eenigermate tot bedaren te brengen, althans hij zonk zwijgend in zijn stoel terug. Ik verstond eigenlijk niets van zijne wartaal; want ik wist dat zijn zoon Archibald een natuurlijken dood was gestorven, maar zoo goed als 't op dat oogenblik in mijn vermogen was, wilde ik hem troosten in zijne waarlijk niet benijdbare omstandigheden. »'t Is een zware slag, een onaangenaam geval, dat moet ik bekennen,» sprak ik; »'t is eene verijdeling van al uw hoop. Maar gij zijt nu toch bewaard voor de diepste ellende.»

»Neen, dat is het niet! Dat is het niet!» viel hij mij in de rede, doch thans op een meer bedaarden toon. »Ziet ge, mijnheer, ik wil u alles zeggen; want er kan nog mogelijkheid zijn, dat ik uit zulk een ontzettenden toestand word gered. Althans ik zou dienaangaande uw raad als regtsgeleerde wel willen hooren!»

»Welnu, spreek dan,» hernam ik. »Ik zal u he[lpen] en raden naar mijn beste vermogen.»

»Nu, dan zal ik het u zeggen.» antwoordde hij. [»Ar]chibald, mijn zoon, leeft nog, en is zoo frisch en [ge]zond als gij en ik.»

Ik moet bekennen dat ik op dat berigt met mijn [stoel] en al achteruit schoof, want zulk nieuws had ik in [het] geheel niet verwacht.

»Ja, frisch en gezond,» ging Jesse Andrews [voort]. »Luister slechts. Toen de cholera zich zoo snel be[gon te] verspreiden, kwam ik op het denkbeeld om het leven [van] den knaap te verzekeren, ingeval hem het ergste [mogt] overkomen. Maar zoo waar als er een God is, ik [dacht] er niet aan het kind eenig leed te berokkenen. Ik [liet] derhalve bij de levensverzekering-maatschappij de [be]wuste som op mijn Archy. Spoedig daarop verspreidde zich de vreeselijke ziekte ook tot in onze nabij[heid]. Mijne vrouw bragt Archy naar buiten op het land [en] keerde 't avonds weêr terug. Den anderen dag [werd] onze eenige dienstbode door de cholera overvallen [en] stierf. Eenige uren later werd onze huisgenoote, [eene] weduwe, met name Mason, die slechts korten tijd [bij] ons gewoond had, ook aangetast; zij leed ontzettend veel, en haar zoon, die met onzen kleine zeer veel [over]eenkomst had in gelaatskleur en haar, werd ook [...]. De pijn maakte de moeder ijlhoofdig, en een [...]

gen terug. De straat de Callegos doorgaande, ontg de heer *Assoni* een ponjaardsteek in den buik, e hem zonder kennis ter aarde deed storten. De heer *sandri* had de tegenwoordigheid van geest den moordnaar bij den strot te grijpen en om hulp te roepen. nachtwachten schoten toe en de schuldige werd gen en aan de justitie overgeleverd. Hij is een Bandello (vaandrager in de stierengevechten) die, naar men gt, onlangs door den heer *Assoni* was uitgesloten, odat zijne misdaad aan zucht tot wraak kan worden geschreven.

ITALIE.

Rome, 14 *Februarij*. Het is bekend dat de Generaal *emeau*, opperbevelhebber van het Fransche leger al-r, met zijne familie den 10den dezer deze hoofdstad rlaten heeft. Bij deszelfs afscheidsgehoor van Z. H. Paus, kreeg de Generaal het portret van den Heiligen der met diamanten omzet ten geschenke, Mevrouw *emeau* een rijk met brillanten versierden camée, en re dochter eenige gouden medailles van grooten omng. Eenige dagen vroeger had de Generaal reeds een mpleet stel platen van de Pauselijke drukpers ten schenke ontvangen.

— De tijdingen van Rome van 20 Februarij behelzen volgende:

De gebeurtenissen in Lombardije hebben te Rome en de omliggende provincien geen weerklank gevonden.

— De eerste wintermaanden waren te Rome overerlijk, maar in de laatste dagen van Januarij kwade regens, en sedert dat tijdstip is die hoofdstad t eene buitengewone weersgesteldheid bezocht geworn. Op den dag van dat schrijven (zie hier boven) el de sneeuw des morgens ten negen ure met groote lokken, terwijl het tegelijkertijd donderde. Zonlicht op te steken was het niet mogelijk des midten 12 ure eenige regelen te schrijven.

Sedert eene maand was het liefelijk klimaat van Rome dat winterschriktooneel veranderd, dat nog vergeging van hevige windvlagen. Maar het ongelukgte is, dat duizende arme werklieden daaronder lijn, want jaarlijks komen er uit de provincien van bino en Pesaro duizende lieden, die in de velden in omtrek van Rome, alwaar het aan handen ontekt, gewoonlijk rijkelijk werk vinden. Die arbeiers verdienen gemiddeld van 23 tot 32 stuivers daags, arvan zij hoogstens 6 à 7 stuivers voor slaapstede en daags verteren. Na twee maanden arbeid keeren met een kleinen spaarpenning naar hunne woonatsen terug.

De verschrikkelijke weersgesteldheid verhindert thans chter alle soort van landbouw en die ongelukkigen, geveer 8000 in aantal, bevinden zich dit jaar zonder rk en brood. Zij zwerven in de straten van Rome ond en hebben, door den honger gedreven, reeds nige misdrijven gepleegd. Bakkerswinkels werden oor hen geplunderd en manden met brood op den enbaren weg ontvreemd. Het gouvernement heeft chter reeds eenige maatregelen ten hunne opzigte gemen. Aan ieder hunner wordt dagelijks een brood n vier ponden uitgereikt, waarmede zal worden ortgegaan, tot dat de onmogelijkheid om te werken houdt; daarenboven gaan er, om nieuwe aanvallen de eigendommen te beletten, dag en nacht patrouilvan dragonders en gendarmen te paard door de

Tiber was buiten zijne oevers getreden, zonder wel groote verwoestingen aan te rigten. De Ghetto andere groote straten van Rome stonden echter gende vier en twintig uren onder water.

— De hoofden der Jesuiten-orde hebben den Heiligen een protest ingediend, met het verzoek om aan katholijke mogendheden daarvan kennis te doen, tegen het besluit door drie der Zuid-Amerie gemeenebesten genomen, waarbij de Jesuiten hun grondgebied verbannen en zelfs die hunner goeen verbeurd verklaard worden, die zij als gewone rgers bezitten en op eene wettige wijze verworven bben.

ZUID-AMERIKA.

De laatste tijdingen van Panama, loopende tot het e van december, behelzen zeer belangrijke bijzonrheden over den voortgang der werken aan den spoorop dat schiereiland.

De ijver van de dit werk ten uitvoer brengende aatschappij is bewonderenswaardig. Hoedanig de eersgesteldheid ook wezen moge, dag en nacht wordt er voortgewerkt. Een zeer belangrijk kunstwerk om de rivier Rio Chagres over te steken is reeds zeer ver gendend. Deze rivier is voor de ten uitvoerlegging van plan om de beide oceänen te vereenigen zeer berijk, aangezien van haar wordt uitgegaan om dat doel bereiken.

Zoo als nu het werk staat en voortgaat, kan men bijna ker zijn, dat het voor december 1853 gereed zal zijn, wanneer de oversteek tusschen de beide oceänen met de gewone stoomvlugheid, in drie uren tijds zal kunnen worden bewerkstelligd. De spoorweg begint te Panama, de hoofdplaats van het schiereiland en hij eindigt, na een loop van dertig uren, te Gorgones aan de Atlantische zee, zullende aldus in weinige maanden die beide zeeën vereenigd en den weg naar Indië aanmerkelijk verkort worden, door het afsnijden van den langen omweg van Kaap Horn. Door den stoom ligt California bijna in de nabuurschap onzer zeehavens.

Kunsten, Wetenschappen, Landbouw, Nijverheid, Land- en Volkenkunde.

De Engelsche thee-cultuur in Britsch-Indië.

Eenige jaren geleden werd er een Engelsche reiziger *Fortune* genaamd, door de Oost-Indische Compagnie naar China gezonden, ten einde zaad en planten te verkrijgen ter bevordering van de thee-cultures in Oost-Indië. De heer *Fortune* is onlangs van zijne lange reis teruggekeerd, waarop hij zeer voorspoedig is geweest. Hij heeft veel medegebragt, veel gezien van den theebouw in China, en is eenige maanden geleden met eene nieuwe zending belast, naar het Hemelsche Rijk teruggekeerd. Wij deelen hier eenige bijzonderheden van zijne ondervindingen mede, ons echter stiptelijk tot de thee-cultures bepalende, omdat onze ruimte ons niet vergunt, ook andere onderwerpen aan te stippen, welke in deze reis zeer merkwaardig zijn.

Reeds de wijze waarop die ondernomen werd, is wezenlijk verbazend, en de voorspoedige uitslag van eene schijnbaar hopelooze onderneming, is even verrassend voor den lezer, als eervol voor den heer *Fortune* zelven.

Ten einde met eigene oogen te zien en met vrucht zijne zending te vervullen, was het noodzakelijk voor den heer *Fortune*, die een bekwaam kruidkundige maar geen zendeling is, of lid van eenig zendelingsgenootschap, tot in de binnenlanden van China door te dringen. Het gevaarlijke eener dergelijke onderneming behoeft niet verder aangewezen te worden. De heer *Fortune*, die door lange jaren van oefening in het Oosten de Chinesche taal en zeden goed kende, nam echter het koene besluit om zich het hoofd te laten kaal scheren, om de kleeding en taal der landskinderen aan te nemen, en onder den naam van *Sing-Wa* zijn togt te ondernemen. Hij werd vergezeld door twee Chinesche knechten, de eene een looze schelm en grappenmaker, en de andere een in alle opzigten getrouwe volgeling. De heer *Fortune* was zoo volkomen bekend met de taal en zeden der Chinezen, dat hij nooit eenig ernstig gevaar geloopen heeft van ontmaskerd te worden, en hij heeft zeer belangrijke kennis en ondervinding op zijn langen togt opgedaan. Vooral omtrent de lagere klassen van het Chinesche volk, bevat het verslag van zijne reis veel nieuws en merkwaardigs; met de hoogere klassen, was het in zijn belang zoo weinig mogelijk in aanraking te komen.

Wij gaan er nu toe over, om eenige inlichtingen te geven aangaande de thee-cultures. Vooral aangaande de slechte, goede en de allerbeste theesoorten, is het verslag van den heer *Fortune* zeer belangrijk. Men heeft er lang over getwist, of de groene thee wezenlijk eene betere soort is dan de zwarte, en zelfs of de *thea Viridis* eene andere soort van plant was, dan de zoogenaamde *thea Bohea*. De eerste kruidkundigen van Engeland hebben verklaard, dat dit het geval was, en slechts enkele hebben de vraag onbeslist gelaten. Daarentegen beweerden de Jezuïten reeds lang geleden, dat men beide theesoorten van dezelfde plant bereidde, en de heer *Fortune* heeft eindelijk ook de juistheid van dit beweren buiten allen twijfel gesteld. Van de *thea viridis* wordt, zoo als hij bewijst, zwarte en groene thee gemaakt, en van de *thea Bohea* ingelijks groene en zwarte theesoorten, terwijl de fijnste soorten van de eerstgenoemde plant afstammen. Reeds eer hij de binnenlandsche theedistricten bereikt had, was de heer *Fortune* tot dit besluit gekomen, en hij had al spoedig het bewijs, dat het onderscheid der beide theesoorten, alleen van de behandeling van den oogst afhing. De *Woo-e-Shan* plant, die de beste zwarte thee oplevert, en op de Bohea-bergen groeit, houdt hij voor naauw verwant met de *thea viridis* van *Hwuy-chow*, en oorspronkelijk zelfs dezelfde plant, alleen door een vreemd klimaat gewijzigd. Na de naauwkeurigste onderzoeking, kan hij slechts zeer geringe afwijkingen tusschen de twee planten ontdekken, die volstrekt niet zoo groot zijn, dat ze het regt geven de struiken als tot verschillende klassen behoorende, te bestempelen. Het eenige onderscheid, dat hij ontdekken kon was, dat de zwarte theeplant niet zoo vele takken schiet als de groene, en dat de bladeren iets donkerder zijn en fijner getand.

»Maar," vervolgt hij, »men vindt in een theetuin, waar het ook zij, in China, een veel grooter verschil onder de planten, van welke dezelfde soort van thee toebereid wordt, dan men tusschen de *thea viridis* en de *thea Bohea* vindt. De planten zelven worden gezaaid en het is onmogelijk, dat de jonge struiken in alle opzigten naauwkeurig op de ouden zouden gelijken. In plaats van slechts twee variatiën, heeft men er oneindig vele, die echter alle geene grootere afwijkingen opleveren, dan die, welke ik reeds opgemerkt heb. Daarbij moet men in aanmerking nemen, dat de zaden gezaaid worden in zeer verschillende luchtstreken, en het is dus volstrekt niet te verwonderen, dat onder de planten zelven er uiterlijk eenig verschil bestaat, hoewel ze allen oorspronkelijk van dezelfde afkomst zijn."

Er wordt dus om dezelfde reden verondersteld, dat de theeplant van Assam ook slechts eene variatie van de *thea viridis* is, en dus geen afzonderlijk geslacht, zoo als men veelal geloofde toen de heeren *Royle* en *Falconer*, de waarschijnlijkheid betoogden van het welslagen van de cultuur der Chinesche planten op de hellingen der Himalaya-bergen,

(*Wordt vervolgd.*)

geneeskundige hulp was te krijgen — want zij werd 's nachts aangetast — overleed de arme vrouw buiten kennis. Haar zoontje, 't welk men in eene andere kamer gebragt had, werd al zieker en zieker, en wij zonden om docter Parkinson. De arme knaap was ook van pijn buiten zich zelf geraakt, klemde zich om den hals mijner vrouw, noemde haar moeder en bad en smeekte haar hem te helpen. Docter Parkinson kwam, en sprak op het eerste gezigt van den knaap: »Uw zoontje is zeer ziek, moeder Andrews; ik vrees dat er niet veel aan te doen is, maar wij zullen zien!»

»Ik zweer het u bij al wat mij dierbaar is, mijnheer, dat mij tot op dat oogenblik nog niets in de gedachte was gekomen van het plan dat ons thans heeft geruïneerd. Ik fluisterde nu echter mijne vrouw in het oor, dat zij den docter moest laten in den waan, waarin hij verkeerde. Deze schreef de krachtigste geneesmiddelen voor, en ging niet van ons heen voor de knaap den laatsten snik had gegeven. Het overige weet gij, en zeg mij nu openhartig, kan het zijn, zoek dan voor mij een middel om hetgeen ik heb misdaan weder goed te maken!»

»Gij hebt een lief stukje uitgevoerd, mijnheer Jesse Andrews,» antwoordde ik op een ernstigen toon. »Weet gij wel dat gij daarvoor tot levenslange deportatie kunt worden veroordeeld?»

»O, mijn God,» schreide hij, »moet dan dat arme kind boeten voor de misdaad zijns vaders?»

»Dat is,» hernam ik, »ook het eenige wat mij beweegt mij met die vuile zaak te bemoeijen. Even als andere zwendelaars en opligters zijt gij in den strik gevallen, dien gij een ander hebt gespannen. Kom morgen weder bij mij. Tot zoolang zal ik mij bedenken, maar vooreerst kan ik u niets zeggen. Doch stil!» riep ik hem achterna, toen hij reeds tusschen deur en drempel stond; »gij kunt toch, hoop ik, de identiteit van uw zoon door een beter bewijs staven dan door uwe eigene getuigenis?»

»Wel zeker! wel zeker!»

»Dat doet mij genoegen. Wij zullen morgen zien wat er aan de zaak te doen is.»

Indien soms een mijner lezers op de gedachte mogt komen, dat ik den opligter en bedrieger in handen der overheid had moeten brengen, gelieve hij zich te herinneren, dat zulk eene handelwijze in mijne positie ondoenlijk, ja onmogelijk was, en dat Jesse Andrews mij ook zijn misdrijf niet zou hebben geopenbaard, indien hij van het bovenstaande niet overtuigd waren geweest. 't Was nu hier slechts de vraag, hoe ik het legaat van den peetoom voor den onschuldigen zoon van den misdadiger kon redden, zonder dozen mijnen schuldigen cliënt in gevaar te brengen.

Na eenig beraad met mij zelven zond ik om Jesse Andrews, en ried hem aan, ten einde alle mislukking mijner plannen te voorkomen, dat hij zich voor een korten tijd naar Frankrijk zou begeven. Zoodra ik wist dat hij in veiligheid was, legde ik een bezoek afleggen bij de directeuren der levensverzekering-maatschappij.

»Gij zegt derhalve, mijnheer, dat de heer Andrews dit geld niet had moeten aannemen, niet waar?» vroeg mij een der directeuren, terwijl hij mij scherp in 't gezigt keek.

»Wel zeker, hij had het niet moeten aannemen!»

»En waarom niet, mijnheer?»

»Deze vraag is geheel onnodig,» antwoordde ik, »en gij begrijpt wel dat ik ze u niet zou beantwoorden, ook indien ik konde. Wat u eigenlijk het meest aangaat is dat ik u aanbied de bewuste vier duizend pond in eens en wel oogenblikkelijk hier uit te betalen, en dat elke draling of weigering in uw nadeel is. Weigert gij het geld aan te nemen,» voegde ik er bij, terwijl ik opstond, »welnu, dan moet ik het weêr meê naar huis nemen.»

»Houd uw gemak, houd uw gemak,» sprak de directeur. »Ik zal met eenige heeren er over raadplegen en binnen weinige minuten ben ik weêr hier.»

Binnen vijf minuten keerde hij terug. »Komaan,» sprak hij, »ik geloof dat wij maar 't best zullen doen als wij het geld aannemen, dat, gelijk gij zegt, ten gevolge eener dwaling bij ons is opgenomen.»

(*Wordt vervolgd.*)

VERLOREN:

Tusschen de post Gadok en Tjiandjawar een gouden potlood-pen gemerkt **M. O.** De terug-bezorger ontvangt daarvoor des verkiezende de volle waarde bij

(338) G. WARNAR.

(Voor de Armen.) *f* 20000,—

of minder in leen te bekomen onder eerste verband van vastigheden, en tegen zes ten honderd 's jaars, bij het kollegie van diakenen der Protestantsche gemeente te Samarang.

Namens het Kollegie,

(335) VAN DER CRAB. *Scriba.*

TE HUUR

Tegen 1°. Junij, een huis te Petodjo (Oedjong Gang Chaulan), te bevragen bij

(324) E. WYSS.

TE HUUR

Een Huis en Tuin te Bodara Tjina en een aan den weg naar Tana-Abang, te bevragen bij

(329) G. H. B. L. RUDOLPH.

TE KOOP

Uit de hand of wel op vendutie op een nader te bepalen dag in de maand Junij eerstkomende, **35 stuks Koebeesten,** waarvan de meeste bezet, te zien bij de Wester Pakhuizen.

(322) E. S. VOUTE, *Makelaar.*

TE HUUR

Een huis in de Beerendrechtslaan, adres bij

(337) A. THIEBAULT.

TE KOOP

Het land Tjikoya, gelegen in het Westerkwartier der ommelanden van Batavia, te bevragen bij

(325) G. H. RENSING.

Door de heeren *Willem Johannes van Haren Noman*, boekhandelaar, en *Gualtherus Joannes Cornelus Kolff*, partikulier, beiden wonende te Batavia, is bij acte van den 4 Mei 1853, voor den tijdelijk waarnemenden notaris *van Sonsbeek* en getuigen aldaar verleden, een vennootschap aangegaan tot het drijven van den boek-, papier- en commissie-handel onder de firma van *van Haren Noman & Kolff*, waarvan beide vennooten de teekening hebben, en zulks voor den tijd van zes jaren, gerekend aangevangen te zijn met 1°. Januarij 1853. (327)

Te Koop worden aangeboden:

Tegen zeer billijken prijs eene echte *Cremona-Viool*, eene dito *Steiner-Viool*, een uitmuntende *Guitaar* van *Debar* te Parijs.

Deze instrumenten bevinden zich in keurig geconditioneerden toestand, en zijn in nette houten kisten met *snaren* en *muzijk* bevraagbaar bij

(336) VAN HAREN NOMAN & KOLFF.

Naam- en Ranglijst der officieren van het Koninklijk leger der Nederlanden, jaargang 1853, prijs *f* 2, —, op franco aanvrage, franco per Java-Post *f* 4. —.

Ontvangen bij

(333) VAN HAREN NOMAN & KOLFF.

Scheeps-Berigten.

Straat Sunda doorgezeild.

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van.	Datum.	Naar.
April	29	Engelsch	Sea Queen	Robert Son	London	17 Decemb.	Hongkong
»	—	»	Buton	Benuroh	Singapore	19 April	Glasgow
Mei	2	Amerikaansch	Albuny	Gorhuni	Manilla	13 »	New-York
»	—	Engelsch	Een Engelsche	Stoomboot	Sturende om de N.O.		
»	5	Nederlandsch	Johanna en	E. L. Kerkstra	Rotterdam	28 Decemb.	Samarang
»	—	Zweedsch	Oscar I.	A. R. Garén	Batavia	1 Mei	Rotterdam
»	9	Engelsch	Odessa	Bhiriman	»	2 »	London

Aangekomen Schepen te *Batavia*.

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van.	Datum.	Agenten.
Mei	6	Nederlandsch	Twee Gebroeders	Zeeman	Akaijab	5 April	B. Kopersmit en co.
»	—	Nederl. Indisch	Pasekan	Tan Pek Giok	Pecalongan	26 »	
»	—	» »	Walvisch	van Soest	Indramaijoe	30 »	
»	7	» »	Tjinseng Rembang	van Rooijen	Cheribon	22 April	
»	—	» »	Lachmadij	Sech Sahak	Tagal	30 »	
»	—	Engelsch	Richard Thornton	Dallas	London	25 Januarij	Marten. Dyce en co.
»	8	»	Rajasthan	Hovel	Hongkong	18 Maart	Maclaine. Watsen en co.
»	—	Nederlandsch	Willem de Clercq	Ouwehand	Samarang		B. Kopersmit en co
»	10	»	Z. M. stoomb. Merapie	luit. t/z. 1 kl. Müller	Onrust		
»	—	»	Elise Susanna	Dijkama	Soerabaya	23 April	

Vertrokken Schepen van *Batavia*.

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar.
Mei	8	Nederlandsch	Plancius	Rotgans	Amsterdam
»	9	Engelsch	Columbine	Spencer	Nederland
»	—	»	Bombay	Dixon	Singapore
»	11	Nederl. Indisch	stoomb. Java	Worthington	Singapore

In lading liggende Schepen te *Batavia*.

Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Bestemming.	Agenten.
Nederlandsch	Elisabeth Antonia	Schippers	in reparatie	Haager en Schuurman
»	Osiris	Crans	Soerabaya	»
»	Loopuyt	Boumeester	Samarang	de Weerdt, Ruyl en co.
»	Soolo	Korteland	Soerabaya	van Ommeren, Rueb en co.
»	Jan van Galen	de Boer		»
*	Staatsraad Baud	de Jong	Samarang en Soerabaya	B. Kopersmit en co.
»	Baltimore			»
»	Twee Gebroeders *	Zeeman		»
»	Willem de Clercq	Ouwehand	Nederland	»
»	de Vrienden	Tydeman		Maclaine, Watson en co.
»	Walvisch	van Soest	Soerabaya	
Nederl. Indisch	Tjaij Goan	Tan Teksoeij		
» »	Faid Alim	Bahawe	Palembang	Coulster
» »	Bencoelen	Ardasier	Bencoelen	
» »	Generaal Chassé	Rehling		Paine. Stricker en co.
» »	Sumatra	Vader	Padang	N. H. M.
» »	stooms. Padang	Persille	Padang en Bencoelen	B. Kopersmit en co.
» »	Alnoer	Baharmoes	Samarang	Coulster
» »	Ellen	Lebert	Samarang	John Pryce en co.
» »	Djelanie	Said Alie	Palembang	Coulster
» »	stooms. Ambon	Bergner	Macasser en Mollucoos	B. Kopersmit en co.
» »	Batavia	Tan Ingok	Pekalongan	
» »	Said Mashoor	Oesup	Banjermassing	
» »	Gleaner	Thierbach		Kreglinger, Dummler en co.
» »	Lachmadie	Sech Sahak		
» »	Tjenseng Rembang	van Rooyen		
» »	Pasekan	Tan Pik Giok		
Engelsch	Union	Chapman	Cowes	Maclaine, Watson en co.
»	Rajasthan	Horel	Australia	»
»	Mary Catherine	Butler	Cowes	Pitcairn, Syme en co.
»	Glendaragh	And. White	Cork	»
»	Mary Cannon	Renny	Australie	»
»	Caroline Agnes	Morris		Morgan, Melbourn en co.
»	Richard Thornton	Dallas	London	Marten. Dyce en co.
Amerikaansch	Kepler	Ballard	New-York	Paine, Stricker en co.
»	Palmetto	Manly	San Francisco	Maclaine, Watson en co.
Pruisch	Rica	Darmer	Antwerpen	»
Fransch	Antoinette Cezard	Marin	Samarang	B. Sanier, Suermondt en co.

De Nederlandsche Particuliere Schepen zijn aangeduid met een *.

Berigt voor Zeevarenden.

De resident van Pasoeroewan brengt bij deze ter kennis van de zeevarenden, dat de vlaggestok bij het haven- en recherche-kantoor ter hoofdplaats Pasoeroewan, waarvan de geographische ligging in den almanak van Nederlandsch-Indie is bepaald, op den 27sten dezer maand door den bliksem getroffen en verbrijzeld is, zoodat dezelve niet meer als sein en vlaggestok dienen kan; zullende in de plaats daarvan, zoo spoedig doenlijk, voorloopig een bamboezen vlaggestok worden opgesteld.

Pasoeroewan,
den 30*sten April* 1853.

De Resident voornoemd,
D. A. VARKEVISSER.

AANGEKOMEN PASSAGIERS.

Met het N. I. schip *Ellen:* de heeren *Cops.* — *Farrow en familie.*

Met het Eng. stooms. *Chusan:* de heer *Smith.* — *28 passagiers voor Singapore.*

Met het N. I. stooms. *Ambon:* de heer *Metzelaar.*

Met het N. I. schip *Gleaner:* mevr. *Thierbach en familie.*

VERTROKKEN PASSAGIERS.

Met het Ned. schip *Gezina: een gepensioneerd en een gepasporteerd militair.*

Met het N. I. schip *Ambarawa:* de heeren *A. A. Schaap.* — *J. C. Carter.*

Met het Ned. schip *Plancius: twee officieren.* — de jonge heer *Pieck.* — *twee gepasporteerde militairen.*

Handels-Berigten.

Aanvoer.

Van Akijab per Ned. schip *Twee Gebroeders* kapt. Zeeman agt. B. *Kopersmit* en co.

Ballast

Van Pecalongan per Ned. ind. bark *Batavia* gez. Tan Inghok.

100 pic. ijzer. $515^{88}/_{100}$ do. tabak. 5 krandj. houtskolen. 1 kt. katoen garen. 1 wagen. 7 doz. madera. 1 corg. java kleedj. 1 do. soekin. *Oeij Tiangdjoen.*

$267^{60}/_{100}$ pic. siuker. *B. Sanier Suermondt en co.*

39 krandj. suiker. 909 pic. do. *Paine, Stricker en co.*

$133^{80}/_{100}$ pic suiker. *v. Ommeren, Rueb en co,*

Van Bandjermassing per Ned. Ind. bark *Satjun Maskoor* gez. H[illegible] Oesoep.

3740 st. kadj. matten *de Gezagvoerder.*

250 pic. suiker. *E. Moormann en co.*

Van Soerabaya per Ned Ind. stoomschip *Ambon* kapt. Bergn[illegible]

1 ijzeren ledikant 1 kt. java hoofd. doeken. 6 corg. do. sarongs. [illegible] do. do. kleedjes. *Order.*

1 kist. 1 pak java sigaren. 1 kt. sarongs. *Said Mocht. bin S[illegible] Segaf.*

Van Australia per. eng. schip *Caroline Agnes* kapt. Morris. [illegible] *Morgan Melbourn en co.*

Ballast.

Van London per eng. schip *Richard Thornton* kapt. H. Dallas [illegible] Martin, Dyce en co.

2536 staven ijzer. 40 pic. bladkoper. 2783 do. zeep. 60 oxh. [illegible] $10/_2$ en $10/_4$ pijp. madera 120 pic. portwijn. 120 md. aarde[illegible] 28 coll. lampen. 12 do. aardewerk. 6 pic. assen en veeren. [illegible] blikwerk. 1 do. borstels. 3 do. messen en vorken. 2 do. p[illegible] messen. 6 weeg machines. 4 vat pleetwerk 100 bl. kat. gare[illegible] kt. linnen goed. 1 do. pakgaren. 290 coll. kat. goederen. 94[illegible] afg. bier. *de Agenten.*

$10/_2$. $20/_4$. $2/_1$ pijp. madera. *Morgan Melbourn en co.*

1 piano. *M. v. T.*

$2/_1$ $4/_2$ $8/_4$ pijp. madera. 2 kn. lijnwaden. 1 do. machinerie[illegible] suikerpan 1 kt. schilderijen. *MacLaine, Watson en co.*

32 kn. lijnwaden. 7 do. kramerijen. *Adam en co.*

1 kt. papierwerk. *Paine Stricker en co.*

2 wagens. 1 kt. tuigen. *McEwen en co.*

19 kn. confituren. *Burth Myrtle en co.*

7 coll. ledikanten. 2 kn. kramerijen. *Hunter. Houghton en co.*

2 wagens. 2 kn lijnwaden. *W. Anderson Tolson en co.*

22 kn. lijnwaden. *Pitcairn Syme en co.*

1 do. idem. *Kreglinger Dummler en co.*

1 kt. kleeden *Hofland.*

51 do. provisien. *W. Anderson. Tolson en co.*

30 kn. wijn. 5 do. lederwerk. 2 do. ijzerwerk 10 assen. *Order.*

Uitvoer.

Naar Padang per ned. ind. bark *Jattie Liong* gez. de Wol[illegible]

15 vs. boter. 6 kn. siropen. 3 do. rhijnwijn. 8 vn. wijn. 2/4 [illegible] cognac. 50 kn. en vn. bier. 100 keld. genever. 2 ks. vr. op[illegible] dew. 2 do. monster. 1 do. zuren 1 do. krenten. 1 do. kazen. [illegible] bitter. 1 vat inkt. 3 kn. gember. 4 mn. seltserwater. 1 vat [illegible] 2 do. teer. 2 kn. thee. 2 do. kaarsen. 1 do. vermicelli. 1 d[illegible] dera. 3 divers. provis. 1 do. spigeltj. 1 do. schilderijen. 1 do[illegible] celein. 1 do. banket. en suikerw. 2 mn. aardewerk. 1 do. ge[illegible] 3 do. koffers. 1 kt. glaswerk. 1 do. paijongs. 1 pak jap. b[illegible] 10 manden suiker. 30 pull. lijn olie. 4 vs. verf. 20 do. bot[illegible] blik meel. 12 do. beschuit. *v. d. Broek en co.*

14 ks. bitter. 2 kn. aardewerk. 1 do. schilderij. *E. M. Gumpric[illegible]*

1 bendie. 1 kt. leder muilen. $2^1/_2$ corg. bat. doeken. 40 cattj. [illegible] koralen. 1 pak. poko olie. 1 kt. rozijnen. 2 krandj. rooder[illegible] kt. gezt. provis. 5 do. papier paijongs. *Lim Hoa.*

6 kn. tjindees. 5 do. gedr. katoen. *Pitcairn Syme en co.*

1 kt. jaconets. *de Weerdt, Ruyl en co.*

2 dommekrachten. *H. Plump.*

9 kn. gedr. katoen. 1 do. modewaren. *Adam en co.*

1 bendie, oud 1 doz. stoelen. 2 kasten. 2 banken. 1 kt. wagen[illegible] 1 do. bendie do. 830 ps. goenij zakk. *Eilbracht.*

4 kn. meubelen. 4 do. schilderij. *Gebr. Roselje en co.*

3 vn. koper draad. 1 kt. porcelein en lederwerk. *v. Ommeren en co.*

2 kn. laken. 3 do. chitsen. 1 do. sarongs. 2 do. woll. goederen [illegible] ginghams. 1 do. linnen goed. 1 do. broeken. do. 4 kn. geb. [illegible] *Pandeli en Stiekaus.*

1 baal gedr. katoen. *Eilbracht.*

21 ks. wijn. tenerioff. 3 ijzer geldkisten. *Adam en co.*

30 vn. afget bier. 2 kn. jap. soija. 1 do. vermicell. 1 do. man[illegible] ren. 30 blikk. meel. 2 gebr. bendies 1 do. wagen. *v. d. Br[illegible] co.*

1 kt. lakwerk. 1 do. porcelein. 2 tafels. 6 knapen. 1 kn. man[illegible] 2 do. schutsels. *de Gezagvoerder.*

2500 goenie zakk. 7 vaten roodewijn. 25 zakk. tarwe. *Kregl[illegible] Dummler en co.*

74 pakk. goenie zakk. 1 do. stroo matten. 1 doz. stoelen. 1 [illegible] rie. doos. 1000 boss. lamppitt. *Sech Abdul Hateb.*

22 bn. goenij zakk. 4 do. gew. doeken. *Martin, Dyce en co.*

Naar Samarang per Ned. ind. bark. *Almansoor* gez. Said Alo[illegible] bin Mochamat Habasij.

7 kn. madapoll. 16 pic. aud koper. $1^{50}/_{100}$ do. zeep *Said Achmat[illegible]*

1 baal gew. doeken. 5 kn. wit. katoen. 1 do. gewev. do. 3 [illegible] tonets. 50 kist. bier. *E. Moormann en co.*

125 ks. blik 5 kn. gev. katoen 1 kist. zadels. *Martin, Dyce [illegible]*

51 kist. kat. manufaturen. *Tiedeman, en v. d. Burg.*

Naar Samarang en Soerabaya per Ned. Ind. bark. *Kim Teks[illegible]* Kwee Tjoenseng.

13 kn. rozen water. 50 calbas do. do. *Andreas.*

2 kn. meubelen. gebr, *Roselje en co.*

345 kn. thee. 20 bendie paijongs. 9 ton chin. geeloker. 1 kt. [illegible] *Tjoe Kiokbia.*

2 kn. neteldoek *L. Platon.*

9 vs. cognac. 5 do. azijn. 60 keld. genever. $5/_2$ oxh. azijn. 1 [illegible] merijen. *E. M. Gumprich.*

1 kt. medicijn. 3 do. glaswerk. *Martin, Dyce en co.*

3 kn. eur. chitsen. 4 do. madapoll. 5 bn. am. drills. 9 kn. [illegible] glazen. 1 do. eur. doeken. 10 gedr. sarongs. 2 do. chin. [illegible] kaarten. 1 do. witt. linnen. $13^3/_{20}$ corg. bat. slendangs. 11 [illegible] hoofddoeken. 12 do. eur. chitsen. 2 do. do. rood katoen. 3 [illegible] ginghams. 1 do. do. geb. katoen. 1 do. do. grijn. 1 do. do[illegible] 1 do. do. sarongs 5 bn. do. chitsen 20 do. do. drills. 1 k[illegible] zijde 10 corg. soga doeken. 36 kn. kain pandjangs. 20 do. [illegible] doeken. 4 bn. eur. chitsen. 1 kt. do. doeken. 3 do. do. [illegible] 20 bn. drills. en divers. kramerijen. *Koe Tjiang.*

$1^{13}/_{20}$ corg. hoofd doeken. 11 st. zwart linnen. 10 do. gek. [illegible] corg. kleedj. 39 ell. passement. 10 st. shawls. 1 doz. eur. [illegible] 22 ps. do. scharen. 6 st. div. chitsen. *Jutji Roegies.*

1 kt. lijnwaden. 10 kn. do. *Adam en co.*

10 kn. siropen *Laugier, en Esmil.*

2 kn. gev. katoen. *Martin, Dyce en co.*

1 baal drills. 1 do. jeans. *Busing Schroder en co.*

Naar Nederland via Soerabaya. per Ned. schip *Ambarawa* [illegible] Buijkes.

400 pic. tin. 100 do. rotting. 50 do. sapanhout. $356^2/_4$ [illegible] $304^1/_4$ do. goenij do. 2500 pic. koffij. 1 reis wagen. *f* 50[illegible] vergeld. *N. H. M.* 6 pic goenij garen.

Naar Singapore per eng. schip *Bombaij* kapt, Dixo[illegible]

4 vn. beschuit. *Paine Stricker en co.*

6 kn. vogelnestj. *Oeij Hoat.*

$7^{64}/_{100}$ pic. notenmuscaat. $4^{00}/_{100}$ do. foelie. *Hunter Hough[illegible]*

Naar Nederland. en Cork per eng. schip *Columbine* kapt [illegible]

Lading voor Cork.

50 pic. rotting. *MacLaine, Watson en co.*

9600 pic. rijst. 19 do. benzoin. 17 do. dammer. 14 go[illegible] do. notenmuscaat. *Pitcairn Syme en co.*

210 st. koehuiden. 890 buff. huiden. *Kreglinger Dummler [illegible]*

Lading voor Nederland.

255 pic. suiker. *Busing Schroder en co.*

Théâtre Français de *Batavia*

Vendredi, 13 *Mai* 1853.

LINDA DE CHAMOUNY.

Gedrukt te *Batavia*, bij W. BRUI[illegible]